

ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ

μια ιστορία ιών και εμπορικού πολέμου
από το 2016 μέχρι σήμερα

Season 1, Episode 1: Ιστορία την ώρα που συμβαίνει.

Η μεγαλύτερη συμφωνία του κόσμου

Οι μηχανές των τεχνοσακατεμένων έχουν τον τρόπο τους να αδιαφορούν για τα σημαντικά και να εστιάζουν στα ασήμαντα. Αυτό συνέβη και στις 15 του Γενάρη που μας πέρασε. Η πιο ψόφια εορταστική περίοδος ever, είχε μόλις τελειώσει, αλλά ελάχιστοι υποπτεύονταν για ποιο λόγο ήταν τόσο ψόφια. Τα τιτιβίσματα των τεχνοσακατεμένων ανταλάσσονταν απρόσκοπτα. Οι μηχανές μοστράριζαν γατάκια και αναντικατάστατους Ιρανούς στρατηγούς. Το συμπέρασμα ήταν ότι ο παγκόσμιος πόλεμος είχε παρατρίχα συμβεί και παρατρίχα αποφευχθεί – ως συνήθως για λόγους ανεξιχνίαστους.¹

Ενώ όλα αυτά τα σημαντικά εξελίσσονταν, ορισμένες «εμπορικές διαπραγματεύσεις μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας» έβαιναν προς χαρμόσυνο τέλος. Το πράγμα μπορεί να μην είχε γατάκια και στρατηγούς, αλλά η αίθουσα όπου έλαβε χώρα η σχετική συνέντευξη τύπου ήταν τιγκαρισμένη από το *top 10 σημαντικών ανθρώπων του πλανήτη™*. Το παρών έδιναν ο Πρόεδρος Τραμπ, η Ιβάνκα Τραμπ, ο ανθέλληνας Χένρι Κίσινγκερ, ο κορυφαίος Κινέζος διαπραγματευτής επί εμπορικών ζητημάτων Λιου Χε (Liu He), και περίπου το σύνολο του υπουργικού συμβουλίου των ΗΠΑ.

Υπό κανονικές συνθήκες οι τεχνοσακατεμένοι, όταν δουν «top 10», πατάνε κουμπάκι. Ετούτη η περίπτωση όμως, πιθανόν επειδή πουθενά δεν έγραφε «top 10», πέρασε απαρατήρητη. Πολύ κακώς. Η εμπορική διαμάχη Κίνας και ΗΠΑ «συγκλόνιζε την παγκόσμια οικονομία για τα δύο προηγούμενα χρόνια». Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ο πρόεδρος Τραμπ είχε κατηγορήσει την Κίνα ότι «βίαζε τις ΗΠΑ» και ταυτόχρονα διέπραττε «τη μεγαλύτερη κλοπή στην ιστορία του κόσμου». ² Οπότε, πάλι σύμφωνα με τον πρόεδρο Τραμπ, που ξέρει από συμφωνίες, το ξεπέραςμα αυτής της διαμάχης ήταν «ένα μνημειώδες βήμα προς ένα μέλλον δικαίου και ανταποδοτικού εμπορίου (...) η μεγαλύτερη συμφωνία που έχει δει ποτέ ο κόσμος».

Παρόλ' αυτά, μη χαιρέστε. Ο πρόεδρος Τραμπ ήταν πιο υπερβολικός και από

εμάς όταν αποκάλυψε τους Έλληνες ακροαριστερούς «εθνικοσοσιαλιστές». «Μεγάλα ζητήματα παρέμεναν ανοικτά», όπως για παράδειγμα οι «τεράστιες κινεζικές επιχορηγήσεις προς τις βιομηχανίες χάλυβα και φωτοβολταϊκών», και η τάση του κινεζικού κράτους να χακάρει αμερικανικές εταιρείες. Οι ειδικοί παγκοσμίως, έσπευσαν να καταθέσουν τις διόλου ενθουσιώδεις εκτιμήσεις τους. Ο κύριος Πασάντ, πρώην διευθυντής κινεζικών υποθέσεων του ΔΝΤ, σημείωνε ότι η συμφωνία «καθόλου δεν επιλύει τις πηγές των εμπορικών και οικονομικών εντάσεων μεταξύ των δύο πλευρών». Ο Αμερικανός Υπουργός Οικονομίας Στήβεν Μνουτσίν [Stephen Mnuchin], χαιρέτιζε τη συμφωνία σημειώνοντας ότι οι ΗΠΑ θα επέβαλλαν και άλλους δασμούς στην Κίνα αν «πραιτέρω ζητήματα δεν επιλύονταν στην επόμενη φάση των συνομιλιών». Οπότε το πάσατε το υπονοούμενο: η «μεγαλύτερη συμφωνία που είχε δει ο κόσμος» δεν ήταν παρά «η πρώτη φάση» που δεν έλεγε και πολλά, και θα κατέρρεε αυτοστιγμεί αν η Κίνα δεν συμμορφωνόταν σε μια μελλοντική «δεύτερη φάση». Εν τω μεταξύ, οι αμερικανικοί δασμοί της τάξεως του 25% σε «κινεζικά εμπορεύματα συνολικής αξίας 250 δισεκατομμυρίων δολαρίων» παρέμεναν στη θέση τους. Και είχε ο Θεός.

Είχε ο Θεός, αλλά όπως συμβαίνει συνήθως με αυτά τα πράγματα, ο διάβολος κρυβόταν στις λεπτομέρειες. Δηλαδή: όταν λέμε ότι «κινεζικά εμπορεύματα συνολικής αξίας τάδε έχουν φάει δασμούς ύψους δείνα», τι ακριβώς εννοούμε;

Χάλυβας και εμπορεύματα και δασμοί και Κίνα

Ας γυρίσουμε τώρα τέσσερα χρόνια πριν από τη «μεγαλύτερη συμφωνία στην ιστορία του κόσμου». Το 2016 η Κίνα ήταν η μεγαλύτερη παραγωγός χάλυβα στον κόσμο. Δηλαδή το μισό της παγκόσμιας παραγωγικής δυνατότητας χάλυβα βρισκόταν στην Κίνα. ³ Η κινεζική χαλυβουργία αποτελούσε έναν από τους μεγαλύτερους εργοδότες της χώρας. ⁴ Οπότε οι κινέζοι αρμόδιοι είχαν ανησυχήσει σοβαρά όταν, την Άνοιξη του 2016, οι Αμερικανοί αντίστοιχοι αποφάσισαν να επιβάλουν δασμούς ύψους 500% στον κινεζικό χάλυβα. Οι Κινέζοι

κατήγγειλαν ότι επρόκειτο για κραυγαλέα περίπτωση «προστατευτισμού» και δήλωσαν ότι «η Κίνα χρειάζεται χρόνο για να αντεπεξέλθει στην πλεονάζουσα παραγωγική της ικανότητα».⁵

Εν τω μεταξύ, οι «δασμοί» δεν προέρχονταν αποκλειστικά από τις ΗΠΑ. Την ίδια Άνοιξη (του 2016), η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε να επιβάλλει δασμούς στον κινεζικό χάλυβα, και μάλιστα αναδρομικά.⁷ Τα επόμενα χρόνια κύλησαν με δασμούς επί δασμών, η ιστορία των οποίων προκύπτει με μια απλή αναζήτηση «δασμοί κινεζικός χάλυβας» στην μπάρα της γνώσης.

Το φύλλο excel θα ήταν πολύ καλύτερο μέσο από το κείμενο για να αφηγηθεί κανείς αυτή την ιστορία στην ολότητά της. Ας σημειώσουμε μόνο ότι το Καλοκαίρι που μας πέρασε (του 2019), η μάχη του χάλυβα κορυφώθηκε. Η Κίνα επέβαλε δασμούς σε εισαγόμενα προϊόντα χάλυβα,⁶ ενώ ταυτόχρονα συνέχιζε να υποστηρίζει την κινεζική βιομηχανία χάλυβα με τις «τεράστιες κρατικές επιχορηγήσεις» που τόσο ενοχλούσαν τους Αμερικανούς ιθύνοντες τον Γενάρη που μας πέρασε. Οι Αμερικανοί προχώρησαν σε άρση των δασμών που είχαν επιβάλει στον μεξικανικό και τον καναδέζικο χάλυβα, «σε αντάλλαγμα για τη λήψη σκληρών νέων μέτρων ώστε να μην εισάγεται από αυτές τις δύο αυτές χώρες κινεζικός χάλυβας».⁸

Καμιά φορά, όταν διαβάζει κανείς τέτοια πράγματα, τείνει να μένει στους αριθμούς. Αλλά πράγματα όπως αυτά που ο Κινέζος αρμόδιος, την Άνοιξη του 2016, αποκαλούσε «πλεονάζουσα παραγωγική δυνατότητα», και οι αντίπαλοί του «δασμούς 500%», δεν είναι μόνο αριθμοί. «Δασμοί» σημαίνει ότι επί τέσσερα χρόνια, μια εθνική βιομηχανία ικανή να παράξει το μισό της συνολικής παγκόσμιας παραγωγής, ένας από τους μεγαλύτερους εργοδότες στην Κίνα, όλο και περισσότερο αδυνατούσε να πουλήσει την παραγωγή της. Ξαφνικά τα εργοστάσια και οι εκατοντάδες χιλιάδες εργάτες τους, βρέθηκαν να παράγουν χάλυβα που ήταν όλο και πιο δύσκολο να πουληθεί. Ακόμη χειρότερα, ετούτη η στριμόκωλη κατάσταση δεν αφορούσε μόνο το παράδειγμα του χάλυβα, στο οποίο εστιάζουμε εδώ για λόγους που θα φανούν παρακάτω. Οι δασμοί στον χάλυβα ήταν τμήμα ενός ευρύτερου εμπορικού πολέμου, που χρειάζεται υπολογιστής για να αναπαρασταθεί, και ο οποίος αφορούσε σημαντικό και στρατηγικά επιλεγμένο τμήμα του συνόλου των εμπορευμάτων που

2018. Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε εργατική πολυκατοικία στην Γουχάν. Όπως είδαμε, δύο από τα σημαντικά «προβλήματα» των Αμερικανών ήταν η κρατική επιχορήγηση του χάλυβα και των φωτοβολταϊκών. Πράγματι, την ώρα που οι καινούριες εργατικές πολυκατοικίες της Γουχάν χτίζονταν με σπλισμένο σκυρόδεμα, οι παλιές αποκτούσαν ολοκαίνουρια φωτοβολταϊκά. Όλα αυτά με κρατικά δάνεια.

παράγονται στην Κίνα.

Δεν είναι νούμερα ετούτα εδώ. Είναι παραγωγικές διαδικασίες που είχαν σχεδιαστεί για να παράγουν πολύ περισσότερο από όσο μπορούσαν να πουλήσουν. Είναι εργάτες και μηχανές που αποδεικνύονταν όλο και πιο δύσκολο να χρησιμοποιηθούν με κέρδος. Είναι όμως επίσης κοινωνικές σχέσεις: οι εργάτες πληρώνονται μισθούς, και αγοράζουν τρόφιμα και πληρώνουν το νοίκι, και ελπίζουν και διαμαρτύρονται και στέλνουν παιδιά στα σχολεία. Είναι ιδιαίτερα δύσκολο να τους πει κανείς ότι «τους μισούς από εσάς δεν θα τους χρειαστούμε άλλο», όχι μόνο γιατί ενδέχεται να αντιδράσουν, αλλά και γιατί πάνω τους στηρίζεται ένα κομμάτι της κοινωνικής ζωής τόσο σημαντικό, που ενδεχόμενη απότομη απόσυρσή τους από την παραγωγή, μπορεί να οδηγήσει ολόκληρη την κοινωνική και οικονομική ζωή σε κατάρρευση.

Οπότε το κινεζικό κράτος δεν είπε στους εκατομμύρια εργάτες της κινεζικής βιομηχανίας «απολύεστε» το 2016. Για να μείνουμε στο παράδειγμα της χαλυβουργίας, επί τέσσερα χρόνια, το κινεζικό κράτος χρησιμοποιούσε κρατικές επιχορηγήσεις για να στρέψει τη χαλυβουργία του στις «κατασκευές». «Κατασκευές» σημαίνει οικοδομή - και οικοδομή σημαίνει οπλισμένο σκυρόδεμα, δηλαδή χάλυβας. Το κινεζικό κράτος διοχέτευε την υπερβάλλουσα παραγωγική δυνατότητα της χαλυβουργίας του στις «κατασκευές», δηλαδή στα δημόσια έργα με κρατική χρηματοδότηση.

Τα 'χει αυτά ο καπιταλισμός. Η βαθύτερη κρίση, λίγο προτού εκραγεί, εκφράζεται ως οργανισμός οικοδομικής δραστηριότητας.⁹ Σε πόλεις όπου η χαλυβουργία αποτελούσε την καρδιά της παραγωγής, αυτό σήμαινε την μετατροπή ολόκληρης της πόλης σε τεράστιο βουερό εργοτάξιο.

Υπάρχει ένα παράδειγμα μιας τέτοιας κινεζικής πόλης όπου η χαλυβουργία αποτελούσε μία από τις βασικές δραστηριότητες. Αυτή η πόλη, που καμιά φορά ονομάζεται «το κινεζικό Πίτσμπουργκ»,¹⁰ από το 2016 και μετά, δέχτηκε τόσο κρατικό χρήμα, και μετατράπηκε τόσο σκληρά σε εργοτάξιο, που «μεταξύ του 2018 και του 2019, η συνολική επιφάνεια των εργοταξίων της πόλης ήταν ίση με την επιφάνεια ολόκληρου του νησιού του Χονγκ Κόνγκ».¹¹ Αλλά η πολυάσχολη βιτρίνα δεν πρέπει να μας παραπλανά: αυτό το γιγαντιαίο βουερό εργοτάξιο, αυτή η συγκέντρωση εκατομμυρίων εργατών και τεράστιων μηχανών, όσο κολλοσισαία ήταν, τόσο εξέφραζε «υπερβάλλουσες παραγωγικές δυνατότητες».

Πίσω τώρα στον Ιανουάριο του 2020. Ο Κινέζος διαπραγματευτής Λιου Χε επέστρεφε με το αεροπλάνο στην Κίνα. Η παγκόσμια καπιταλιστική κρίση κάλπασε. Η αποτυχία των αμερικανοκινεζικών εμπορικών διαπραγματεύσεων, σήμαινε ότι οι «υπερβάλλουσες παραγωγικές ικανότητες», όχι μόνο του «κινεζικού Πίτσμπουργκ», αλλά ολόκληρης της Κίνας, θα παρέμεναν «υπερβάλλουσες» για το ορατό μέλλον.

Δεν ξέρουμε το όνομα του «κινεζικού Πίτσμπουργκ» στα Κινέζικα. Στα Αγγλικά πάντως το έλεγαν Wuhan. Στα ελληνικά, σύντομα θα μαθαίναμε να το λέμε Γουχάν.

(Σε μελλοντικά επεισόδια των κειμένων «Το Πείραμα», ο Κινέζος διαπραγματευτής Λιου Χε επιστρέφει κατάκοπος και απογοητευμένος στην Κίνα και ανακαλύπτει ένα σφαιρικό μπλέ πράμα σαν αχινό να ίπταται πάνω από τη σημαντική πόλη Γουχάν. Αμέσως μια μνήμη αστράφτει σε μια στιγμή κινδύνου, και ο Λιου Χε, που ήταν ήδη ένας άνθρωπος με σχέδιο, μετατρέπεται σε άνθρωπο με ακόμη πιο ανεξιχνίαστο σχέδιο...).

1. Για τον παρατρίχα παγκόσμιο πόλεμο που σήμερα δεν τον θυμάται κανένας, δεξ «Ο Παγκόσμιος Πόλεμος από τη Σκοπιά των Τεχνοσακατεμένων και το ίδιο Πράγμα από τη Σκοπιά των Αυτόνομων», *antifa* #69, 2/2020.
2. Όπως βλέπετε, ο πρόεδρος Τραμπ γνωρίζει την ιστορία του κόσμου. Χρησιμοποιήστε και εσείς την ευκαιρία για να ξαναδιαβάσετε ένα παλιό μας τουίτ, σύντομο και σχετικό: «Ο Ντόναλντ Τραμπ δεν είναι Τρελλός, ή αλλιώς μια Σύντομη Ιστορία του Κόσμου», *antifa* #55, 3/2017. Κατά τ' άλλα, ό,τι βρίσκεται εντός εισαγωγικών σε αυτή και την επόμενη παράγραφο, προέρχεται από το Dominic Rushe, «Trump Signs China Trade Pact and Boasts of 'the Biggest Deal Ever Seen'», *The Guardian*, 15/1/2020.
3. «Δασμοί άνω του 500% επιβλήθηκαν από τις ΗΠΑ στις εισαγωγές κινεζικού χάλυβα», *Καθημερινή*, 20/5/2016.
4. «Ε.Ε: Δασμοί στις Εισαγωγές Ρωσικού και Κινεζικού Χάλυβα με Αναδρομική Ισχύ», *energyexpress.gr*, 5/8/2016.
5. «Δασμοί άνω του 500%...», ό.π.
6. «Ε.Ε: Δασμοί στις Εισαγωγές...», ό.π.
7. «Η Κίνα επιβάλλει δασμούς σε προϊόντα Χάλυβα που Εισάγει και από την ΕΕ», *huffingtonpost.gr*, 22/7/2019.
8. «ΗΠΑ: Άρση Δασμών σε Χάλυβα και Αλουμίνιο για Καναδά και Μεξικό -Μήνυμα σε Κίνα», *Ναυτεμπορική*, 17/5/2019.
9. Οι Έλληνες θα έπρεπε να είναι ειδικοί επί του θέματος. Το ελληνικό κράτος, λίγο προτού ανακαλύψει την «κρίση χρέους» και τον «Σόιμπλε», είχε δοξαστεί διεξάγοντας Ολυμπιακούς Αγώνες. Δηλαδή διοχετεύοντας κρατικό χρήμα στις ελληνικές κατασκευαστικές που, χρησιμοποιώντας Αλβανούς εργάτες, έχτισαν έως και γιγάντια γήπεδα Μπάντμιντον σε μια χώρα που, ακόμη και δεκαπέντε χρόνια μετά, ιδέα δεν έχει τι σκατά είναι αυτόνοο το Μπάντμιντον.
10. Carlos Tejada, «Wuhan Beyond the Coronavirus: Steel, Cars and Spicy Noodles», *The New York Times*, 23/1/2020.
11. Ο υπολογισμός προέρχεται από το συλλογικό κείμενο με τίτλο «Social Contagion: Microbiological Class War in China», *chuangcn.org*, 2/2020. Αυτό το κείμενο, με το οποίο διαφωνούμε αλλά βρήκαμε χρήσιμο, μας επισημάνθηκε από τον Γιάννη, που τον ευχαριστούμε και από εδώ. Κάποιοι σύντροφοι από την κατάληψη Υφανέτ στη Θεσσαλονίκη, που προφανώς διατηρούν τα μαυλά τους εκεί που πρέπει να είναι, φρόντισαν να το μεταφράσουν στα ελληνικά (αναζητείστε το στη σελίδα *yfanet.espivblogs.net*).